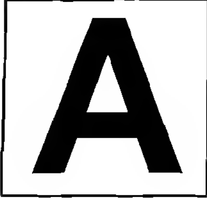
सहायक पुर्व परीक्षा - 2012

परीक्षा दि:24|06|2012

CODE : QRM

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य क्षमता चाचणी

वेळ : $1\frac{1}{2}$ (दीड) तास

एकूण प्रश्न : 150

एकूण गुण : 300

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 150 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								
	↑ केंद्राची संकेताक्षरे							↑ शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी, **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे, त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. जर $|2x-3|=7$, तर x च्या किंमती किती ?
(1) 5, −5 (2) −2, 5 (3) 2, −2 (4) −2, −2

If $|2x-3|=7$, then what are the values of x ?
(1) 5, −5 (2) −2, 5 (3) 2, −2 (4) −2, −2

2. 1% च्या निम्मे किती ?
(1) 0.05 (2) 0.005 (3) 0.02 (4) 0.2

Half of 1% is equal to :
(1) 0.05 (2) 0.005 (3) 0.02 (4) 0.2

3. दोन क्रमवार संख्यांच्या वर्गातील फरक 27 आहे. तर त्या संख्या कोणत्या ?
(1) 15, 16 (2) 14, 15 (3) 12, 13 (4) 13, 14

Difference between the squares of two serial natural numbers is 27. What are these numbers ?
(1) 15, 16 (2) 14, 15 (3) 12, 13 (4) 13, 14

4. *3*4 ही चार अंकी संख्या 12 ने पूर्ण भाग जाणारी आहे. जर * च्या दोन्ही स्थानांवर एकच अंक येत असेल तर तो अंक कोणता ?
(1) 1 (2) 2 (3) 5 (4) 4

*3*4 is a four digit number completely divisible by 12. If the same digit appears in both the places of *, find the digit.
(1) 1 (2) 2 (3) 5 (4) 4

5. एका शेतकऱ्याने ₹ 1000 उसने घेतले आणि त्यावरील ₹ 140 व्याजासहीत ते 12 हप्त्यांमध्ये परत करण्याचे कबूल केले, ज्यांत प्रत्येक हप्ता आधीच्या हप्त्यापेक्षा ₹ 10 ने कमी असेल, तर त्याचा पहिला हप्ता किती ?
(1) ₹ 175 (2) ₹ 225 (3) ₹ 125 (4) ₹ 150

A farmer borrows ₹ 1000 and agrees to repay with a total interest of ₹ 140 in 12 instalments, each instalment being less than the preceding by ₹ 10. What should be his first instalment.
(1) ₹ 175 (2) ₹ 225 (3) ₹ 125 (4) ₹ 150

6. एक विक्रेता ट्रान्झिस्टर ₹ 2500 ला खरेदी करतो. आणि दुसऱ्या व्यापाऱ्याला ₹ 2700 ला विकतो. दुसरा विक्रेता, ग्राहकाला ₹ 2800 ला विकतो. प्रत्येक विक्रीच्या वेळी 12.5% मूल्यवर्धित कर भरावा लागल्यास एकूण मूल्यवर्धित कर = ...
(1) ₹ 350 (2) ₹ 365 (3) ₹ 895 (4) ₹ 1000

A dealer purchased a transistor set for ₹ 2500 and sold it to a sub-dealer for ₹ 2700. The sub-dealer further sold it to a customer for ₹ 2800. VAT @ 12.5% is paid on every sale. Then the total tax paid is :
(1) ₹ 350 (2) ₹ 365 (3) ₹ 895 (4) ₹ 1000

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

7. सोडवा $\frac{\sqrt{7}+\sqrt{5}}{\sqrt{7}-\sqrt{5}} + \frac{\sqrt{7}-\sqrt{5}}{\sqrt{7}+\sqrt{5}} =$ ____

(1) 6 (2) 12 (3) 14 (4) 18

Solve $\frac{\sqrt{7}+\sqrt{5}}{\sqrt{7}-\sqrt{5}} + \frac{\sqrt{7}-\sqrt{5}}{\sqrt{7}+\sqrt{5}} =$ ____

(1) 6 (2) 12 (3) 14 (4) 18

---

8. सोडवा $\frac{6-2\times 3+6}{2+6\times 3-4} = \ldots$

(1) $\frac{9}{8}$ (2) $\frac{3}{10}$ (3) $\frac{3}{8}$ (4) $\frac{3}{5}$

Solve $\frac{6-2\times 3+6}{2+6\times 3-4} = \ldots$

(1) $\frac{9}{8}$ (2) $\frac{3}{10}$ (3) $\frac{3}{8}$ (4) $\frac{3}{5}$

---

9. विजयला दररोज ₹ 150 पगार मिळतो. त्यापैकी भोजनावर 2/5 खर्च होतो व राहिल्यापैकी 1/3 घरखर्च होतो. तर दररोज किती रक्कम शिल्लक राहते ?

(1) ₹ 70 (2) ₹ 60 (3) ₹ 50 (4) ₹ 90

Vijay gets payment of ₹ 150 daily. He spends 2/5th on food and 1/3rd of the remaining amount on household. How much amount does he save daily ?

(1) ₹ 70 (2) ₹ 60 (3) ₹ 50 (4) ₹ 90

---

10. एका वर्गातील 60 मुलांच्या वयाची सरासरी 11 वर्षे 5 महिने आहे. शिक्षकासह सरासरी काढली तेव्हा ती 12 वर्षे आली तर शिक्षकाचे वय काय ?

(1) 47 वर्षे (2) 34 वर्षे (3) 37 वर्षे (4) 53 वर्षे

In one class average age of 60 students is 11 years 5 months. When the same is deduced with that of a teacher, it comes to 12 years. Then what will be the age of teacher ?

(1) 47 years (2) 34 years (3) 37 years (4) 53 years

---

11. एक संख्येच्या एक नऊमांश मधून 9 वजा केले असता उत्तर 9 येते. तर ती संख्या किती असेल ?

(1) 99 (2) 81 (3) 18 (4) 162

If 9 is subtracted from $\frac{1}{9}$th of a number, the answer is 9 then what is that number ?

(1) 99 (2) 81 (3) 18 (4) 162

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

12. एक विमान 'A' या ठिकाणाहून 500 कि.मी. दूर असलेल्या 'B' या ठिकाणी 1 तासात जाते. परत येतांना तेच अंतर ते 1/2 तासात कापते. तर त्या विमानाचा सरासरी वेग किती ?

(1) 7500 कि.मी./तास (2) 700.9 कि.मी./तास
(3) 666.66 कि.मी./तास (4) 600.60 कि.मी./तास

One aeroplane covers a distance of 500 kms from place A to B in one hour. On its return it covers the same in half an hour. What is the average speed of aeroplane ?

(1) 7500 km/hr (2) 700.9 km/hr
(3) 666.66 km/hr (4) 600.60 km/hr

---

13. रमेशजवळची रक्कम रितेशजवळच्या रकमेच्या 2/3 च्या 3/10 आहे. रितेशजवळ ₹ 90 असल्यास रमेशजवळील रक्कम किती ?

(1) ₹ 38 (2) ₹ 18 (3) ₹ 80 (4) ₹ 45

Ramesh has 3/10th of two thirds of the amount had by Ritesh. If Ritesh is having ₹ 90 then how much amount does Ramesh have ?

(1) ₹ 38 (2) ₹ 18 (3) ₹ 80 (4) ₹ 45

---

14. $\frac{57.33}{63} = 0.91$ तर $\frac{5.733}{9.1} = ?$

(1) 63 (2) 0.63 (3) 6.3 (4) 0.063

$\frac{57.33}{63} = 0.91$ then $\frac{5.733}{9.1} = ?$

(1) 63 (2) 0.63 (3) 6.3 (4) 0.063

---

15. एका संख्येमध्ये त्याच संख्येचा 3/4 भाग मिळवून त्याची 4 पट केली असता येणारी संख्या 126 असेल तर ती संख्या कोणती ?

(1) 28 (2) 15 (3) 32 (4) 18

If 3/4th of a number is added to the same number and multiplied by 4, the result is 126. What is the number ?

(1) 28 (2) 15 (3) 32 (4) 18

---

16. एक संख्यामालिका 357, 363, 369, ..., अशी आहे. तर या मालिकेत येणारी 10 वी संख्या कोणती ?

(1) 411 (2) 405 (3) 413 (4) 417

A number series is written as 357, 363, 369, ..., what will be the 10th term in this series ?

(1) 411 (2) 405 (3) 413 (4) 417

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

17. तीन संख्यांची सरासरी ही 60 आहे. दूसरी संख्या पहिल्या संख्येपेक्षा 6 ने मोठी आहे परंतु तिसऱ्या संख्येपेक्षा 12 ने लहान आहे. तर दूसरी संख्या कोणती ?

(1) 52 (2) 58 (3) 60 (4) 48

The average of three numbers is 60. The second number is greater than the first by 6 but smaller than the third by 12. Find the second number.

(1) 52 (2) 58 (3) 60 (4) 48

18. शिरीन, मारीया पेक्षा 3 वर्षांनी लहान आहे. दोन वर्षानंतर त्यांच्या वयाचे प्रमाण 5 : 6 होईल तर शिरीनचे आजचे वय काय ?

(1) 13 वर्षे (2) 15 वर्षे (3) 14 वर्षे (4) 16 वर्षे

Shirin is 3 years younger to Maria. After 2 years the ratio of their ages will be 5 : 6. How old is Shirin today ?

(1) 13 years (2) 15 years (3) 14 years (4) 16 years

19. $(13) \times (-5) - (-96) \div (2) + 20 = \ldots$?

(1) 3 (2) 4 (3) 5 (4) 6

$(13) \times (-5) - (-96) \div (2) + 20 = \ldots$?

(1) 3 (2) 4 (3) 5 (4) 6

20. भारती आणि आनंद यांच्यामधील अंतर 180 कि.मी.आहे. ते एकमेकांच्या दिशेने अनुक्रमे ताशी 10 कि.मी. व ताशी 20 कि.मी. वेगाने धावू लागले, तर किती तासानंतर ते एकमेकास भेटतील ?

(1) 5 (2) 6 (3) 4 (4) 7

Bharati and Anand are 180 kms. apart. They start running simultaneously towards each other at a speed of 10 km/hr and 20 km/hr respectively. In how many hours will they meet ?

(1) 5 (2) 6 (3) 4 (4) 7

21. ऑर्निथॉलॉजी म्हणजे काय ?

(1) पक्ष्यांचा अभ्यास (2) हाडांचा अभ्यास

(3) पृथ्वीचा अभ्यास (4) वरीलपैकी काहीही नाही

What is Ornithology ?

(1) Study of birds (2) Study of bones

(3) Study of earth (4) None of the above

22. खालीलपैकी कोणते मूलद्रव्य हे सूक्ष्मपोषद्रव्य आहे ?

(1) फॉस्फरस (2) जस्त (3) नत्र (4) गंधक

From those given below which element is a Micronutrient ?

(1) Phosphorous (2) Zinc (3) Nitrogen (4) Sulphur

---

23. हायग्रोमीटर काय मोजते ?

(1) सापेक्ष आर्द्रता (2) द्रवांची सापेक्ष घनता

(3) नदीच्या पात्रातील प्रवाह (4) वरील काहीही नाही

What does hygrometer measure ?

(1) Relative humidity (2) Relative density of liquids

(3) The water flow of a river (4) None of the above

---

24. व्यक्तीला ताप आल्यास साध्या पाण्याच्या कापडी घड्याऐवजी मीठाच्या पाण्याच्या कापडी घड्या का वापरतात ?

(1) मीठ + पाणी → उष्माग्राही क्रिया

(2) मीठ + पाणी → उष्मादायी क्रिया

(3) मीठ व पाणी सहज उपलब्ध असते

(4) मीठ पाण्यात सहज विरघळते.

Why do we use cloth strips dipped in salt water instead of those dipped in normal water when a person has a fever ?

(1) Salt + water → endothermic reaction

(2) Salt + water → exothermic reaction

(3) Salt and water are easily available

(4) Salt dissolves in water easily.

---

25. फायलेरिअसिस हा रोग कोणत्या वर्गामध्ये मोडतो ?

(1) प्रदेशनिष्ठ रोग (2) व्यापक रोग

(3) सार्वदेशिक रोग (4) संक्रामक रोग

To which class does the disease Filariasis belong ?

(1) Endemic diseases (2) Epidemic diseases

(3) Pandemic diseases (4) Communicable diseases

---

26. नैसर्गिक सूक्ष्मजैविक वनस्पतींचे नुकसान कशामुळे होते ?

(1) सेंद्रिय शेतीमुळे (2) जलसिंचनामुळे

(3) कंपोस्ट खतांमुळे (4) रासायनिक खतांमुळे

What harms the natural microbial flora ?

(1) organic farming (2) irrigation

(3) compost (4) chemical fertilizers

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

27. खाली दिलेल्या विधानांमध्ये चुकीचे विधान कोणते आहे ?

(1) मधुमेह झालेल्या व्यक्तिच्या मुत्रातील ग्लुकोजचे प्रमाण ठरविण्यासाठी कॉपर सल्फेट वापरतात.

(2) शाई तयार करण्यासाठी फेरस सल्फेट चा उपयोग करतात.

(3) प्रयोगशाळेत उपकरणे वाताभेद्य करण्यासाठी कॅल्शिअम कार्बोनेट वापरतात.

(4) पाणी निर्जंतुक करण्यासाठी विरंजक चूर्ण वापरतात.

Which of the following statements is a wrong statement ?

(1) Copper sulphate is used to determine sugar in the urine of diabetic person.

(2) Ferrous sulphate is used in the preparation of ink.

(3) Calcium carbonate is used in laboratories for sealing air gaps in apparatus.

(4) Bleaching powder is used for disinfecting drinking water.

---

28. फुफ्फुसाचे मुख्य कार्य कोणते ?

(1) रक्त पुरवठा (2) रक्ताचे शुद्धीकरण

(3) पचनप्रक्रियेस मदत (4) पचन झालेले अन्न साठवणे

What is the main function of lungs ?

(1) Supply blood (2) Purify blood

(3) Help in digestion (4) Store digested food

---

29. मूलद्रव्यांची समस्थानिके म्हणजे :

(1) अणुक्रमांक सारखा परंतु अणुवस्तुमानांक भिन्न.

(2) अणुवस्तुमानांक सारखा परंतु अणुक्रमांक भिन्न.

(3) अणुक्रमांक सारखा व अणुवस्तुमानांक सारखा.

(4) वरीलपैकी एकही नाही

Isotopes of an element have :

(1) same atomic number but different atomic mass number.

(2) same atomic mass number but different atomic number.

(3) same atomic number and same atomic mass number.

(4) none of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

30. एखादा पदार्थ उर्ध्व दिशेने फेकला असतांना त्याची :
(1) गतिज ऊर्जा वाढत असते व स्थितिज ऊर्जा कमी होत जाते.
(2) गतिज ऊर्जा कमी होत जाते व स्थितिज ऊर्जा वाढत जाते.
(3) गतिज ऊर्जा व स्थितिज ऊर्जा दोन्ही वाढतात.
(4) गतिज ऊर्जा व स्थितिज ऊर्जा दोन्ही कमी होत जातात.

When body is thrown in upward direction then :
(1) Kinetic energy goes on increasing and simultaneously potential energy decreases.
(2) Kinetic energy goes on decreasing and simultaneously potential energy increases.
(3) Kinetic energy and potential energy both increase.
(4) Kinetic energy and potential energy decrease.

---

31. कोणता धातू लोखंडाचे गंजणे रोखतो ?
(1) तांबे (2) ॲल्युमिनिअम (3) सिल्वर (4) जस्त

Which metal prevents the rusting of iron ?
(1) Copper (2) Aluminium (3) Silver (4) Zinc

---

32. कांदे, बटाटे यांना कोंब फुटू नयेत यासाठी कोणत्या किरणांचा मारा करतात ?
(1) अल्फा (2) बीटा (3) गॅमा (4) यु.व्ही.

Which radiations are used to prevent sprouting of onions or potatoes ?
(1) Alpha (2) Beta (3) Gamma (4) U.V.

---

33. खालीलपैकी जीवाश्म इंधन कोणते ?
(1) पेट्रोलिअम (2) मेण (3) बायोडिझेल (4) लाकूड

Which of the following is a fossil fuel ?
(1) Petroleum (2) Wax (3) Biodiesel (4) Wood

---

34. DOTS हा उपचार कोणत्या रुग्णांसाठी आहे ?
(1) पोलिओ (2) एडस् (3) हेपॅटिटिस (4) क्षय

To which patients is DOTS treatment given ?
(1) Polio (2) AIDS (3) Hepatitis (4) Tuberculosis

---

35. किटकनाशक आणि रोगनाशक द्रव्य खालीलपैकी कोणत्या वनस्पतीपासून मिळविता येते ?
(1) कडूलिंब (2) जॅट्रोफा (3) बेशरम (4) वरील सर्व

From which botanical species pesticides for the control of pests and diseases be obtained ?
(1) Neem (2) Jatropha (3) Ipomoea (4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

36. "प्रत्येक क्रियेकरता तेव्हढीच व विरूद्ध प्रतिक्रिया असते". हा कोणता सिद्धान्त/नियम आहे?

(1) बॉइल्स्‌चा नियम (2) आर्किमिडिजचा सिद्धांत
(3) न्यूटनचा गतीचा दुसरा नियम (4) यापैकी कोणताही नाही

"To every action there is an equal and opposite reaction". Which law is this ?

(1) Boyle's Law (2) Archimedes' Principle
(3) Newton's II law of motion (4) None of the above

---

37. यू डी कोलोन वापरल्याने आपणास हायसे कां वाटते?

(1) वाष्पीभवनाने गारवा मिळतो
(2) ते कापलेला भाग बरा करते
(3) ते माश्यांना त्वचेवर बसू देत नाही
(4) वरीलपैकी काहीही नाही

Why do we feel good after applying eau - de - cologne ?

(1) Evaporation brings in cooling effect
(2) The cut gets heeled
(3) It does not allow flies to sit on the surface
(4) None of the above

---

38. खाली काही अन्ननाशक प्रक्रिया दिल्या आहेत.

(a) मांसाची चव बिघडणे.
(b) केळ्याची साल काळी पडणे.
(c) साठवण केल्यावर द्राक्षाची चव जाणे.

या सर्व अन्ननाशक प्रक्रियांना जबाबदार घटक कोणता आहे?

(1) अंतर्घटक (2) सूक्ष्मजीवांची वाढ (3) विकारात्मक (4) ऑक्सिडीकरण

The following are some examples of food spoilage :

(a) Meat becomes unpalatable.
(b) Blackening of banana skin.
(c) On storage, grapes lose their taste.

Which of the following factors is responsible for all these spoilages ?

(1) Instrinsic (2) Microbial growth (3) Enzymatic (4) Oxidation

---

39. जेंव्हा द्रावणाचे pH मूल्य 7 असते तेंव्हा द्रावण हे कसे असते?

(1) आम्लधर्मीय असते (2) आम्लारी धर्मीय असते
(3) उदासीन असते (4) संमिश्र असते

When pH value of a solution is 7 then what is the nature of that solution ?

(1) Acidic (2) Alkaline
(3) Neutral (4) Mixture

---

40. आकाश निळे दिसण्यामागचे कारण कोणते ?
   (1) ते खरोखर निळे आहे.
   (2) वातावरण अन्य रंगांपेक्षा निळ्या रंगाचे विकिरण जास्त करते.
   (3) सर्व रंगांचे व्यतिकरण होऊन निळा रंग मिळतो.
   (4) श्वेत प्रकाशात निळा रंग जास्त प्रभावी वाटतो.

   Why does sky appear blue ?
   (1) It is actually blue.
   (2) The atmosphere scatters blue colour more than the other colours.
   (3) All colours interfere to produce blue.
   (4) In white light the blue component dominates.

---

41. सायमन कमिशनची स्थापना कशाकरता करण्यात आली होती ?
   (1) मॉंटेग्यू-चेम्सफोर्ड कायद्याने केलेल्या सुधारणांचे मूल्यमापन करण्यासाठी
   (2) मिंटो मोर्ले कायद्याने केलेल्या सुधारणांचे मूल्यमापन करण्यासाठी
   (3) पुणे कराराच्या प्रभावाचे मूल्यमापन करण्यासाठी
   (4) वरीलपैकी कशासाठीही नाही.

   What was the Simon Commission appointed for ?
   (1) for evaluating implementation of the Montague Chelmsford Act
   (2) for evaluating implementation of the Minto Morley Act
   (3) for evaluating impact of the Poona Pact
   (4) None of the above

---

42. मुडिमन समिती का नेमण्यात आली होती ?
   (1) इ.स. 1919 च्या कायद्याची चौकशी करण्यासाठी.
   (2) इ.स. 1909 च्या कायद्याची चौकशी करण्यासाठी.
   (3) द्विदल राज्यपद्धतीच्या चौकशीसाठी
   (4) जालियनवाला बाग हत्याकांडाची चौकशी करण्यासाठी.

   What was the Mudiman Committee appointed for ?
   (1) Enquiry about the Act, 1919
   (2) Enquiry about the Act, 1909
   (3) Enquiry about the Dyarchy
   (4) Enquiry about the Jallianwala Bagh Tragedy

---

43. महात्मा गांधींच्या नेतृत्वाखाली शेतकऱ्यांनी 1918 मध्ये 'सारा बंदी' ची चळवळ कोणत्या जिल्ह्यात सुरु केली ?
   (1) गोरखपूर (2) सोलापूर (3) खेडा (4) पुणे

   In which district in 1918 the peasants started no tax movement under the leadership of Mahatma Gandhi ?
   (1) Gorakhpur (2) Solapur (3) Kheda (4) Pune

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

44. डॉ. आंबेडकरांचे कोणते लिखाण **नाही** ?
(1) दि प्रॉब्लेम ऑफ रूपी.
(2) रिडल्स् इन हिंदूइझम
(3) गांधी अँड दि फायनांशियल थॉटस् ऑन लिंग्युइस्टिक स्टेट
(4) वरील एकही पर्याय बरोबर नाही

What has Dr. Ambedkar **not** authored ?
(1) The Problem of Rupee
(2) Riddles in Hinduism
(3) Gandhi and the Financial thoughts on linguistic state
(4) None of the above options is correct.

---

45. गो. ग. आगकरांच्या बाबतीत कोणते विधान **खरे** आहे ?
(a) त्यांच्यावर चिपळूणकरांचा प्रभाव होता.
(b) टिळकांशी सामाजिक सुधारणांवर झालेल्या मतभेदामुळे त्यांनी केसरीचा राजीनामा दिला.
(c) त्यांनी शेक्सपिअरच्या हॅम्लेटचे मराठीत भाषांतर केले.
(d) ते देव न मानणाऱ्यांपैकी होते

(1) (a), (b) व (c)
(2) (b), (c) व (d)
(3) वरील सर्व
(4) वरीलपैकी एकही नाही

Which statements are **true** about G. G. Agarkar ?
(a) He was influenced by Chiplunkar
(b) He left Kesari as he developed differences with Tilak on Social Reforms
(c) He translated Shakespeare's Hamlet into Marathi
(d) He was an atheist

(1) (a), (b) & (c)
(2) (b), (c) & (d)
(3) All the above
(4) None of the above

---

46. कोणत्या देशातील प्रतिक्रियेमुळे भारतात खिलाफत चळवळ सुरु झाली ?
(1) इंग्लंड (2) जर्मनी (3) ब्रह्मदेश (4) तुर्कस्तान

As a result of the reaction in which country was the Khilafat movement started in India ?
(1) England (2) Germany (3) Brahmadesh (4) Turkastan

---

47. 1902 मध्ये सरकारी नोकऱ्यात मागासवर्गीयांसाठी जागा राखून ठेवण्याचा क्रांतिकारी निर्णय कोणी घेतला ?
(1) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(2) महात्मा गांधी
(3) आर. डी. कर्वे
(4) छत्रपती शाहू महाराज

Who took the revolutionary decision in 1902 to keep the vacancies reserved for the backward classes in Government jobs ?
(1) Dr. Babasaheb Ambedkar
(2) Mahatma Gandhi
(3) R. D. Karve
(4) Chhatrapati Shahu Maharaj

---

48. प्रार्थना समाजाबाबत कोणत्या बाबी **बरोबर** आहेत ?
   (a) प्रार्थना समाजाची स्थापना तर्खडकर बंधूंनी केली.
   (b) समाजाने सुबोध पत्रिका मुखपत्र चालवले.
   (c) वारसा भागवत धर्मातून घेतल्याचे मानतो.
   (d) हिन्दूत्वाचा प्रगतीच्या प्रवृत्तीशी मेळ घातला.

   (1) (a), (b), (c) (2) (a), (b), (d)
   (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (d)

   What is **true** about Prarthana Samaj ?
   (a) It was founded by Tarkhadkar brothers.
   (b) Subodh Patrika was it's mouth piece.
   (c) Has roots in Bhagwat Dharma.
   (d) Brought along progressive attitudes in Hinduism.

   (1) (a), (b), (c) (2) (a), (b), (d)
   (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (d)

---

49. घटनांचा कालानुक्रमाने क्रम लावा.
   (a) स्वदेशी चळवळ (b) खिलाफत चळवळ
   (c) सविनय कायदेभंग चळवळ (d) चलेजाव चळवळ

   (1) (b), (a), (d), (c) (2) (b), (c), (d), (a)
   (3) (d), (b), (a), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

   Arrange chronologically :
   (a) Swadeshi Movement (b) Khilafat Movement
   (c) Civil Disobedience Movement (d) Quit India Movement

   (1) (b), (a), (d), (c) (2) (b), (c), (d), (a)
   (3) (d), (b), (a), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

---

50. लॉर्ड मिंटो यांच्या प्रोत्साहनामुळे कोणती संघटना 1906 मध्ये स्थापन झाली ?
   (1) राष्ट्रीय काँग्रेस (2) सार्वजनिक सभा
   (3) मुस्लिम लिग (4) आझाद हिंद सेना

   Which organisation was founded in 1906 with the encouragement of Lord Minto ?
   (1) National Congress (2) Sarvajanik Sabha
   (3) Muslim League (4) Azad Hind Sena

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

51. स्वतंत्र मजूर पक्षाबाबत काय **खरे** नाही ?
(a) तो डॉ. आंबेडकरांनी स्थापन केला.
(b) 'जनता' या पक्षाचे मुखपत्र होते.
(c) काबाडकष्ट करणाऱ्यांचे हित पक्षाने जोपासले.
(d) पक्षाने 1937 च्या निवडणुका लढविल्या.
(e) पक्ष अखिल भारतीय शेड्यूल्ड कास्ट फेडरेशन मध्ये विलीन झाला.

(1) (b) (2) (c) (3) (d) (4) (e)

What is **not** true of Swatantra Labour Party ?
(a) It was established by Dr. Ambedkar
(b) 'Janta' was its mouth piece.
(c) Interests of the labourers was its agenda
(d) The party contested 1937 elections
(e) It merged into All India Scheduled Caste Federation.

(1) (b) (2) (c) (3) (d) (4) (e)

---

52. सायमन कमिशनने कोणत्या शिफारशी केल्या होत्या ?
(1) एकूण लोकसंख्येच्या 10 ते 15 टक्के लोकांना मताधिकार मिळावा.
(2) केन्द्रात द्विदल शासनपद्धतीचा स्वीकार करु नये.
(3) प्रांतामधील द्विदल शासनपद्धती रद्द करण्यात यावी.
(4) वरीलपैकी सर्व.

What was the recommendation of the Simon Commission ?
(1) Out of the total population of India 10 - 15% should have the right to vote.
(2) There should be no Dyarchy in the Central Legislative Assembly.
(3) Dyarchy be discontinued in the provinces
(4) All of these

---

53. ब्राम्हणेतर व सत्यशोधक चळवळीतील फरक कोणता ?
(a) ब्राम्हणेतर राजकीय तर सत्यशोधक सामाजिक व धार्मिक चळवळ होती.
(b) ब्राम्हणेतरमध्ये मराठा तर सत्यशोधकमध्ये माळी जातीचे वर्चस्व होते.
(c) ब्राम्हणेतर, दिनकर जवळकर व इतरांच्या तर सत्यशोधक, महात्मा फुलेंच्या विचारांवर आधारित होती.

(1) (a) व (b) (2) (a) व (c) (3) (b) व (c) (4) (a), (b) व (c)

Differentiate between Non-Brahmin and Satyashodhak movements.
(a) Non-Brahmin was political while Satyashodhak was a social and religious movement.
(b) Non-Brahmin movement was dominated by Marathas while Satyashodhak was dominated by Malis
(c) Non-Brahmin was based on thoughts of Dinkar Javalkar and others, while Satyashodhak was based on thoughts of Mahatma Phule

(1) (a) & (b) (2) (a) & (c) (3) (b) & (c) (4) (a), (b) & (c)

---

54. शाहू महाराजांनी काय केले **नाही** ?
(a) प्राथमिक शिक्षण सक्तीने करण्यास जाहीरनामा.
(b) शिक्षणात स्त्रियांना फी माफी.
(c) प्रथम सहाय्य करून नंतर क्रांतिकारकांना उघड मदत केली नाही.

(1) (a) (2) (b)
(3) (c) (4) वरीलपैकी कोणताही पर्याय योग्य नाही

What can **not** be attributed to Shahu Maharaj ?
(a) Issued proclamation for compulsory Primary Education.
(b) Announced fee relaxation to women in Educational institutions.
(c) Did not help openly the freedom fighters later though initially he did help.

(1) (a) (2) (b)
(3) (c) (4) None of the above options is correct

55. बिहारमधील चंपारण्य येथील सत्याग्रह कोणत्या पिकाशी निगडीत होता ?
(1) भात (2) ज्यूट (3) नीळ (4) ऊस

With which crop was the Champaran Satyagraha related ?
(1) rice (2) jute (3) indigo (4) sugar cane

56. सन 1942 ची चळवळ अयशस्वी कां झाली ?
(a) ब्रिटीश सरकारपुढे निशस्त्र लोकांचा निभाव लागणे कठीण होते.
(b) चळवळीपूर्वीच सरकारने गांधींना अटक केली.
(c) सरकारी नोकरीत असलेल्यांनी चळवळीत भाग घेतला नाही
(d) मुस्लीम लीगने चळवळीस पाठिंबा दिला नाही

(1) (a), (b) व (c) (2) (b), (c) व (d)
(3) (b) व (c) (4) (a), (b), (c) व (d)

Why was 1942 movement unsuccessful ?
(a) Unarmed people could not succeed against the British Government.
(b) Gandhi was arrested prior to the movement
(c) Those in service did not join the movement
(d) Muslim league did not support the movement

(1) (a), (b) & (c) (2) (b), (c) & (d)
(3) (b) & (c) (4) (a), (b), (c) & (d)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

57. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांना कोणत्या विद्यापीठाने पी.एच्.डी. प्रदान केली ?
(1) लंडन स्कूल ऑफ इकॉनॉमिक्स (2) बोस्टन विद्यापीठ
(3) कोलंबिया विद्यापीठ (4) केंब्रिज विद्यापीठ

Which university bestowed Ph.D. on Dr. Babasaheb Ambedkar ?
(1) London School of Economics (2) Boston University
(3) Columbia University (4) Cambridge University

---

58. आधुनिक भारतातील स्त्री शिक्षणाचे जनक कोणाला म्हणतात ?
(1) सावित्रीबाई फुले (2) वि. रा. शिंदे
(3) लोकमान्य टिळक (4) महात्मा ज्योतिबा फुले

Who is called as the pioneer of women's education of Modern India ?
(1) Savitribai Phule (2) V. R. Shinde
(3) Lokmanya Tilak (4) Mahatma Jyotiba Phule

---

59. पुणे कराराबाबत कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?
(a) बाबासाहेब आंबेडकर व महात्मा गांधी यांच्यात तो झाला.
(b) आंबेडकरांची स्वतंत्र मतदार संघाची मागणी मान्य झाली.
(c) अस्पृश्यांसाठी राखीव जागा देण्यात आल्या.

(1) (a), (b) (2) (a), (c)
(3) (b), (c) (4) वरील तिन्हीं

Which statements about Pune pact are **correct** ?
(a) It was signed between Dr. Babasaheb Ambedkar and Mahatma Gandhi.
(b) The demand for independent constituencies as suggested by Dr. Ambedkar was accepted.
(c) Constituencies were reserved for lower castes.

(1) (a), (b) (2) (a) , (c)
(3) (b), (c) (4) all the three above

---

60. अमेरिका व कॅनडा स्थित भारतीयांनी कोणती संघटना स्थापन केली ?
(1) इंडिया हाऊस (2) गदर
(3) हिंदुस्थान सोशॅलिस्ट रिपब्लिकन आर्मी (4) मित्रमेळा

Which organisation was established by the Indians living in America and Canada ?
(1) India House (2) Gadar
(3) Hindustan Socialist Republican Army (4) Mitramela

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

61. स्वामी दयानंदांच्या आर्य समाजाचे वर्णन 'लढाऊ हिंदु धर्म' (Aggressive Hinduism) असे कोणी केले ?

(1) सरोजिनी नायडू (2) भगिनी निवेदिता

(3) ॲनी बेझंट (4) वरील सर्व

Who described Dayanand Saraswati's Arya Samaj as "Aggressive Hinduism" ?

(1) Sarojini Naidu (2) Bhagini Nivedita

(3) Annie Beasant (4) All of these

---

62. क्रिप्स योजना काँग्रेसने का नाकारली ?

(1) मुस्लिम लीगने क्रिप्स मिशनला पाठींबा दिला होता.

(2) भारतातील कोणताही राजकीय पक्ष क्रिप्स योजनेबाबत समाधानी नव्हता.

(3) क्रिप्स योजनेत पाकिस्तान निर्मितीचा समावेश होता.

(4) वरीलपैकी कोणताही पर्याय योग्य नाही.

Why did the Congress reject the Cripps plan ?

(1) Muslim League supported the Cripps mission.

(2) No political party in India was satisfied with it.

(3) These proposals included creation of Pakistan.

(4) None of the above options is correct.

---

63. 1857 च्या उठावास काय कारणीभूत झाले ?

(a) डलहौसीचे आक्रमक धोरण (b) सामाजिक व धार्मिक जीवनातील हस्तक्षेप

(c) सैनिकांतील असंतोष (d) कंपनी काळातील राज्यविस्तार

(1) (a) व (b) (2) (b) व (c) (3) (a), (b) व (c) (4) (a), (b), (c) व (d)

What led to the revolt of 1857 ?

(a) Dalhousie's aggressive policy

(b) Interference in social and religious life

(c) Unrest in the sepoys

(d) 'East India Company's extent of power.

(1) (a) & (b) (2) (b) & (c) (3) (a) , (b), & (c) (4) (a), (b), (c) & (d)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

64. 1920 च्या असहकार चळवळीला काय प्रेरक होते ?

(a) पहिल्या महायुद्धाने वाढलेली महागाई.

(b) सरकारच्या कायद्याने व्यक्ती व व्यक्तीस्वातंत्र्यावर घातलेल्या मर्यादा.

(c) ब्रिटिशांच्या विरोधातील असंतोष.

(d) खिलाफत प्रश्नामुळे ब्रिटीश विरोधी मुस्लीम समाज.

(1) (a), (b) (2) (b), (c) (3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

What fuelled the 1920 Non Cooperation Movement ?

(a) Rise in prices/inflation due to World War I.

(b) Limitation imposed by law on personal independence.

(c) Discontent against British.

(d) Muslim Opposition to the British due to Khilafat issue.

(1) (a), (b) (2) (b), (c) (3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

---

65. भारतमंत्र्याचा पगार इंग्लडच्या तिजोरीतून देण्याची तरतूद कोणत्या सुधारणा कायद्यात करण्यात आली ?

(1) 1892 चा कायदा (2) 1909 चा कायदा

(3) 1919 चा कायदा (4) 1935 चा कायदा

In which Reformation Act was a provision for the payment of salary of the Secretary of State for India from British revenues made ?

(1) Act of 1892 (2) Act of 1909

(3) Act of 1919 (4) Act of 1935

---

66. लॉर्ड कर्झनने बंगालची फाळणी कशासाठी केली ?

(a) प्रशासनाच्या सोयीसाठी

(b) राष्ट्रीय चळवळ दडपण्यासाठी

(c) अन्य भाषिक प्रदेश (बिहार, ओरिसा) वेगळा काढण्यासाठी

(1) (a), (b) (2) (b), (c) (3) (a), (c) (4) (a), (b), (c)

For what did Lord Curzon partition Bengal ?

(a) Administrative convenience

(b) To curb nationalist movement

(c) To separate other linguistic areas. (Bihar, Orissa)

(1) (a), (b) (2) (b), (c) (3) (a), (c) (4) (a), (b), (c)

---

67. आझाद हिंद सेनेची स्थापना सुलभ कशाने झाली ?

(1) दुसऱ्या महायुद्धात ब्रिटिश संकटात सापडल्याने

(2) पहिल्या महायुद्धातील ब्रिटीशांचा प्रभाव

(3) बंगालची फाळणी

(4) वरीलपैकी एकही नाही

What facilitated establishment of Azad Hind Sena ?

(1) The precarious situation of the British in the Second World War

(2) The influence of the British in the First World War

(3) Partition of Bengal

(4) None of the above

---

68. जोतिबा फुलेंबाबत काय **खरे** नाही ?

(a) जोतिबांच्या यात्रेदिवशी जन्म म्हणून नांव जोतिबा.

(b) आजोबांचा फुलांचा व्यवसाय म्हणून आडनांव फुले.

(c) राइटस् ऑफ मॅन या थॉमस पेनच्या ग्रंथाचा त्यांच्यावर प्रभाव होता.

(d) विष्णूशास्त्री चिपळूणकर त्यांचे टीकाकार होते

(e) त्यांना मराठी, इंग्रजी, उर्दू, कन्नड, तामीळ, गुजराती भाषा येत

(f) विद्येविना अनर्थ हे त्यांनी प्रामुख्याने जाणले.

(1) (a) व (b)
(2) (b) व (d)
(3) (e) व (f)
(4) सर्व विधाने खरी आहेत.

Which statements regarding Jotiba Phule are **incorrect** ?

(a) Named Jotiba as he was born on Jotiba Procession day.

(b) His surname "Phule" was drawn from the profession of his grand father.

(c) Thomas Pen's "Rights of Man" had profound impact on him

(d) Vishnushastri Chiplunkar was his critique

(e) He knew Marathi, English, Urdu, Kannada, Tamil, Gujrati languages.

(f) "Lack of Education is the root cause of all the trouble" he firmly believed in.

(1) (a) & (b)
(2) (b) & (d)
(3) (e) & (f)
(4) All the statements are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

69. काँग्रेसने सायमन कमिशनचा निषेध कां केला ?

(1) काँग्रेसला सुधारणा समितीत प्रतिनिधित्व नव्हते

(2) मुस्लिम लीगला प्रतिनिधित्व होते

(3) संपूर्ण स्वातंत्र्य दिले गेले नव्हते

(4) ब्रिटिशांनी "तोडा/फोडा व राज्य करा" नीती वापरली

Why did Congress boycott Simon Commission ?

(1) Congress was not represented in the reforms committee.

(2) Muslim league was represented in it.

(3) Complete independence was not granted

(4) The British had adopted the policy of divide & rule

---

70. संपूर्ण स्वराज्याचा ठराव राष्ट्रीय सभेच्या कुठल्या अधिवेशनात संमत करण्यात आला ?

(1) लखनौ (2) मुंबई (3) लाहोर (4) सुरत

In which National Congress session was the resolution of Complete Independence passed ?

(1) Lucknow (2) Mumbai (3) Lahore (4) Surat

---

71. जे. एस. मिल व एच. स्पेन्सर यांच्या लिखाणाने प्रभावित झालेले समाज सुधारक कोण ?

(1) महात्मा फुले (2) महर्षी कर्वे

(3) गोपाळ गणेश आगरकर (4) न्यायमूर्ती रानडे

Which Social Reformer was inspired by the writings of J. S. Mill and H. Spencer ?

(1) Mahatma Phule (2) Maharshi Karve

(3) Gopal Ganesh Agarkar (4) Justice Ranade

---

72. वैयक्तिक सत्याग्रहात काय आग्रह धरला जात होता ?

(1) दुसऱ्या महायुद्धात सामील होण्याचा (2) दुसऱ्या महायुद्धात सामील न होण्याचा

(3) परदेशी वस्तूंचा बहिष्कार (4) उपरोक्त कशाचाही नाही.

Individual Civil Disobedience movement extorted people to :

(1) Join the Second World War (2) Not to join the Second World War

(3) Boycott foreign goods (4) None of the above

---

73. गोपाळ गणेश आगरकरांचा कशावर विश्वास नव्हता व म्हणून त्यांनी त्या विरोधात कार्य केले ?

(a) पुनर्जन्म
(b) जाती व्यवस्था
(c) बालविवाह
(d) अस्पृश्यता

(1) (b), (c) (2) (b) , (d) (3) (b) , (c), (d) (4) वरील सर्व

What Gopal Ganesh Agarkar did not believe in and therefore worked against ?

(a) Rebirth
(b) Caste system
(c) Child marriage
(d) Untouchability

(1) (b), (c) (2) (b) , (d) (3) (b) , (c), (d) (4) All the above

---

74. धों.के. कर्वे यांचेबाबत काय **खरे** आहे ?

(a) त्यांनी फर्ग्युसन कॉलेजची स्थापना केली.
(b) त्यांनी एस. एन. डी. टी. महिला विद्यापिठाची स्थापना केली.
(c) त्यांनी विधवेशी विवाह केला.
(d) त्यांनी समता संघाची स्थापना केली.
(e) त्यांना महाराष्ट्राचे मार्टिन ल्यूथर किंग म्हणून ओळखतात.
(f) त्यांना भारतरत्न किताब बहाल करण्यात आला

(1) (a), (b), (c), (d)
(2) (b), (c), (d), (f)
(3) (a), (b), (e), (f)
(4) (c), (d), (e), (f)

What is **true** of D. K. Karve ?

(a) He established Fergusson College
(b) He established S. N. D. T. Womens University.
(c) He married a widow.
(d) He established Samta Sangh.
(e) He is known as Maharashtra's Martin Luther King.
(f) He was awarded Bharat Ratna

(1) (a), (b), (c), (d)
(2) (b), (c), (d), (f)
(3) (a), (b), (e), (f)
(4) (c), (d), (e), (f)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

75. स्वराज पार्टीचे प्रमुख उद्दिष्ट काय होते ?
(a) कायदे मंडळात प्रवेश
(b) इंग्रजांनी स्थापन केलेल्या संस्थांचा बहिष्कार
(c) वैधानिक विरोध
(1) (a) (2) (a) , (b) (3) (b) , (c) (4) (c)

What was the chief objective of the Swaraj Party ?
(a) Council Entry
(b) Boycott of the institutions established by the British
(c) Constitutional Opposition
(1) (a) (2) (a), (b) (3) (b) , (c) (4) (c)

---

76. 'मीठ सत्याग्रहा' चे अंतिम उद्दिष्ट काय होते ?
(1) मीठ कायदा खारीज करणे (2) सर्वसामान्यांना आर्थिक विवंचनेतून सोडविणे
(3) पूर्ण स्वराज (4) वरीलपैकी काहीही नाही

What was the ultimate objective of the "Salt Satyagraha" ?
(1) Repeal of Salt Laws (2) Economic relief to common people
(3) Poorna Swaraj (4) None of the above

---

77. 1920 मध्ये माणगाव येथे 'अस्पृश्यांची परिषद' कोणी भरविली ?
(1) महात्मा गांधी (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(3) छत्रपती शाहू महाराज (4) वि. रा. शिंदे

Who organised the 'Conference of Untouchables' in 1920 at Mangaon ?
(1) Mahatma Gandhi (2) Dr. Babasaheb Ambedkar
(3) Chhatrapati Shahu Maharaj (4) V. R. Shinde

---

78. गांधीजींनी "सत्याग्रह सभा" कशाच्या विरोधात सुरु केली ?
(1) मीठ कायदा (2) रौलेट कायदा
(3) भारत सरकारचा 1919 चा कायदा (4) जालीयनवाला बाग हत्याकांड

In protest of what Gandhiji started "Satyagraha Sabha" ?
(1) Salt Law (2) Rowlatt Act
(3) Govt. of India's Act 1919 (4) Jaliyanwala Bagh massare

---

79. महाराष्ट्राचे आद्य समाजसुधारक कोणाला म्हणतात ?
(1) छ. शाहू महाराज (2) महात्मा ज्योतिबा फुले
(3) अण्णा हजारे (4) ना. ग. गोरे

Who is called the first social reformer of Maharashtra ?
(1) Chhatrapati Shahu Maharaj (2) Mahatma Jyotiba Phule
(3) Anna Hajare (4) N. G. Gore

---

80. पंडिता रमाबाईंबद्दल कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?
(a) त्या संस्कृत भाषेत निष्णात होत्या.
(b) त्या वेदांवर प्रवचन देत
(c) त्यांनी ख्रिश्चन धर्माचा स्वीकार केला.
(1) (a) (2) (a), (b) (3) (a), (b), (c) (4) कोणतेही नाही.

Which of the following statements are **correct** regarding Pandita Ramabai ?
(a) she was a Sanskrit scholar.
(b) she gave discourses on Vedas.
(c) she adopted Christian religion.
(1) (a) (2) (a), (b) (3) (a), (b), (c) (4) None

---

81. भारतात दगडी कोळसा वापरुन किती टक्के ऊर्जा प्राप्त केली जाते ?
(1) 67% (2) 50% (3) 20% (4) 17%

How much percentage of energy is produced in India by using Coal ?
(1) 67% (2) 50% (3) 20% (4) 17%

---

82. खालीलपैकी कोणते अभयारण्य गव्याकरता प्रसिद्ध आहे ?
(1) सागरेश्वर - सांगली (2) मेळघाट - अमरावती
(3) राधानगरी - कोल्हापूर (4) तानसा - ठाणे

Which of the following wild life Sanctuaries is known for Bisons ?
(1) Sagareshwar - Sangli (2) Melghat - Amaravati
(3) Radhanagari - Kolhapur (4) Tansa - Thane

---

83. खालीलपैकी कोणता गरम पाण्याचा झरा रत्नागिरीत स्थित **नाही** ?
(1) वज्रेश्वरी (2) राजवाडी (3) आसवली (4) उन्हेरे

Which of the following hot water springs is **not** located in Ratnagiri ?
(1) Vajreshwari (2) Rajwadi (3) Asawali (4) Unhere

---

84. जोगेश्वरी लेणी कोणत्या जिल्ह्यात स्थित आहेत ?
(1) मुंबई उपनगर (2) कोल्हापूर
(3) अमरावती (4) औरंगाबाद

In which district are the Jogeshwari Caves located ?
(1) Mumbai Suburban (2) Kolhapur
(3) Amravati (4) Aurangabad

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

85. तांबडा समुद्र व भूमध्यस:गर कोणत्या कालव्याने जोडला गेला आहे?

(1) सुएझ (2) पनामा
(3) इंदिरा गांधी (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Red sea and the mediterranean sea are connected by which canal ?

(1) Suez (2) Panama
(3) Indira Gandhi (4) None of the above

---

86. 'यशवंत पंचायत राज अभियान' पुरस्कारांतर्गत, तृतीय क्रमांकाचे ₹ 10 लाखाचे पारितोषिक पटकवणारा पूर्व महाराष्ट्रातील जिल्हा कोणता?

(1) अमरावती (2) गडचिरोली (3) चंद्रपूर (4) गोंदिया

Which is the district in Eastern Maharashtra, that has been awarded the third 'Yashwant Panchayat Raj Abhiyan' Puraskar of ₹ 10 lakh rupees ?

(1) Amravati (2) Gadchiroli (3) Chandrapur (4) Gondia

---

87. सदाहरित वने महाराष्ट्रात प्रामुख्याने कोणत्या भागात आढळतात?

(1) 3000 मिमी पेक्षा जास्त पर्जन्याचे प्रदेश (2) 1000 मिमी इतक्या पर्जन्याचे प्रदेश
(3) 600 मिमी इतक्या पर्जन्याचे प्रदेश (4) 600 मिमी पेक्षा कमी पर्जन्याचे प्रदेश

Where are the Evergreen Forests found in Maharashtra ?

(1) 3000 mm and more rainfall region (2) 1000 mm rainfall region
(3) 600 mm rainfall region (4) Less than 600 mm rainfall region

---

88. खालीलपैकी कोणत्या रेखावृत्तांच्या दरम्यान भारताचे स्थान आहे?

(1) 36° 07' ते 97° 25' पश्चिम (2) 08° 04' ते 37° 06' पूर्व
(3) 08° 04' ते 37° 06' उत्तर (4) 68° 07' ते 97° 25' पूर्व

Between which of the following longitudes is India located ?

(1) 36° 07' to 97° 25' West (2) 08° 04' to 37° 06' East
(3) 08° 04' to 37° 06' North (4) 68° 07' to 97° 25' East

---

89. सुसुत्रता व व्यवस्थापन याकरिता भारतीय रेल्वेचे किती विभाग केलेले आहेत?

(1) 12 (2) 16 (3) 08 (4) 10

For coordination and management, Indian Railways have been divided in to how many divisions ?

(1) 12 (2) 16 (3) 08 (4) 10

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

90. नवव्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये कोणत्या उद्दिष्टाला अग्रक्रम देण्यात आला होता ?
(1) समाजवादी समाजरचना
(2) आत्मनिर्भरता
(3) समताधिष्ठित न्यायासह विकास
(4) प्रादेशिक समतोल

Which objective was given top priority in the Ninth Five Year Plan ?
(1) Socialistic Pattern of Society
(2) Self reliance
(3) Growth with social justice and equality
(4) Regional balance

91. कोणत्या पंचवार्षिक योजनेच्या काळात विकास प्रकल्पाची साधनसामुग्री संरक्षण क्षेत्राकडे वळविणे भाग पडले ?
(1) पहिली पंचवार्षिक योजना (2) दुसरी पंचवार्षिक योजना
(3) तिसरी पंचवार्षिक योजना (4) पाचवी पंचवार्षिक योजना

In which five year plan period the resources of development sector had to be diverted to the Defence Sector ?
(1) First five year plan (2) Second five year plan
(3) Third five year plan (4) Fifth five year plan

92. खालीलपैकी कोणत्या ठिकाणी अणुऊर्जा प्रकल्प स्थापित **नाही** ?
(1) कुंदनकुलम (2) कल्पक्कम (3) रावत भट्टा (4) नैवेली

Which of the following places does **not** have a Neuclear Power Plant ?
(1) Kundan Kulam (2) Kalpakkam (3) Ravat Bhata (4) Neyveli

93. 2011 च्या जनगणनेच्या आधारे कोणते राज्य भारतात टक्केवारीने सर्वात जास्त शहरी लोकसंख्या असलेले राज्य आहे ?
(1) गोवा (2) मिझोरम (3) तामिळनाडू (4) केरळ

Which is the most urbanised state in percentage of population as per the 2011 census ?
(1) Goa (2) Mizoram (3) Tamilnadu (4) Kerala

94. खालीलपैकी कोणता किनारा भारताच्या पूर्व किनाऱ्याचा भाग आहे ?
(1) कोंकण किनारा (2) मलबार किनारा
(3) कोरोमंडल किनारा (4) दक्षिण किनारा

Which of the following is a part of the Indian eastern coast ?
(1) Konkan Coast (2) Malabar Coast
(3) Coromandal Coast (4) Southern Coast

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

95. महाराष्ट्रातील मासेमारीबद्दल काय खरे **नाही** ?

(a) महाराष्ट्रात मासेमारीसाठी 75000 पेक्षा अधिक चौ.कि.मि. क्षेत्र उपयुक्त आहे.

(b) महाराष्ट्रात मासेमारी खाऱ्या, निमखाऱ्या व गोड्या पाण्यावर चालते.

(c) अधिक मासेमारी गोड्या पाण्यावर चालते.

(d) सुमारे अर्धे पकडलेले मासे सुकविले जातात.

(e) तीव्र उन्हाळ्यात मासेमारी बंद असते.

(1) (a), (b) (2) (c), (d) (3) (c), (e) (4) (a), (d)

What is **not** true of fishing in Maharashtra ?

(a) More than 75000 sq.kms of area is available for fishing in Maharashtra.

(b) Fishing in Maharashtra is on marine, estuarine and fresh water.

(c) More fishing is done on fresh water.

(d) Almost half the fish collected is dried.

(e) Fishing is closed in severe summer.

(1) (a), (b) (2) (c), (d) (3) (c), (e) (4) (a), (d)

96. **जोड्या लावा :**

(a) आपटा (i) पेपर

(b) पळस (ii) काथ

(c) खैर (iii) रंग

(d) बांबू (iv) बिडी

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(i)	(ii)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iv)	(i)	(iv)	(iii)

Match the following :

(a) Apta (i) Paper

(b) Palas (ii) Catcehu

(c) Khair (iii) Colour

(d) Bamboo (iv) Beedi

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(i)	(ii)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iv)	(i)	(iv)	(iii)

97. 2005 मध्ये महानिर्मिती, महावहन आणि महावितरण या तीन कंपन्या ________ मधुन तयार करण्यात आल्या आहेत.

(1) एम.एस.इ.बी. महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ.

(2) एम.पी.सी.बी. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ.

(3) एम.एस.एस.आय.डी.सी. महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ.

(4) एम.एस.आर.टी.सी. महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळ

Mahanirmiti, Mahavahan and Mahavitaran are three companies carved out of ________ in 2005.

(1) MSEB Maharashtra State Electricity Board.

(2) MPCB Maharashtra Pollution Control Board.

(3) MSSIDC Maharashtra Small Scale Industry Development Corporation.

(4) MSRTC Maharashtra State Road Transport Corporation.

---

98. जोड्या लावा :

	नदी		उगमस्थान
(a)	गोदावरी	(i)	महाबळेश्वर
(b)	भीमा	(ii)	त्र्यंबकेश्वर
(c)	कृष्णा	(iii)	गाविलगड
(d)	पूर्णा	(iv)	भीमाशंकर

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)

Match the following :

	River		Source
(a)	Godavari	(i)	Mahabaleshwar
(b)	Bhima	(ii)	Tryambakeshwar
(c)	Krishna	(iii)	Gavilgad
(d)	Purna	(iv)	Bhima Shankar

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

99. महाराष्ट्रातील कोणत्या प्रदेशात नैऋत्य मान्सून वाऱ्यांच्या दोन्ही शाखापासून पाऊस मिळतो ?

(1) मराठवाडा (2) कोंकण (3) खानदेश (4) विदर्भ

Which region of Maharashtra receives rainfall from both the branches of North West Monsoons ?

(1) Marathawada (2) Konkan (3) Khandesh (4) Vidarbha

---

100. देशातील पहिली 'संत्रा वायनरी' नागपूर जिल्ह्यातील कोणत्या ठिकाणी प्रस्तावित आहे ?

(1) सावरगाव (2) भिवापूर (3) काटोल (4) नारखेड

Where is first 'Orange Winery' of the country proposed in Nagpur district ?

(1) Savargaon (2) Bhivapur (3) Katol (4) Narkhed

---

101. खालीलपैकी कोणते खनिज लोहखनिज **नाही** ?

(1) हेमेटाईट (2) लिमोनाईट (3) लिग्नाईट (4) मॅग्नेटाईट

Which of the following ores is **not** an iron ore ?

(1) Hematite (2) Limonite (3) Lignite (4) Magnetite

---

102. महाराष्ट्रातील पहिली सैनिक शाळा कोठे सुरु झाली ?

(1) नाशिक (2) पुणे (3) सातारा (4) औरंगाबाद

Where was the first Sainik School started in Maharashtra ?

(1) Nashik (2) Pune (3) Satara (4) Aurangabad

---

103. महाराष्ट्रात जून 2010 पर्यंत किती जलविद्युत प्रकल्प पूर्ण करण्यात आलेले आहेत ?

(1) 50 (2) 60 (3) 48 (4) 25

How many hydroelectric projects have been completed in Maharashtra by June 2010 ?

(1) 50 (2) 60 (3) 48 (4) 25

---

104. महाराष्ट्राच्या नदी प्रणालीबाबत कोणते विधान **चूक** आहे ?

(a) गोदावरी महाराष्ट्राचे सुमारे अर्धे क्षेत्र व्यापते

(b) उत्तरेकडील मोठ्या दोन नद्या महाराष्ट्राबाहेर उगम पावतात

(c) परराज्यातून महाराष्ट्रात येणाऱ्या नद्या पश्चिम वाहिनी नद्या आहेत

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

Which statement about the river system in Maharashtra is **not** correct ?

(a) Godavari covers almost half the area of Maharashtra.

(b) Two of the northern rivers originate out of Maharashtra.

(c) The rivers coming from outside states are west flowing rivers.

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) None of the above

---

105. कोंकण रेल्वे प्रकल्प कोणत्या राज्यांच्या सहकार्यातून उभा राहिला ?

(1) महाराष्ट्र, गोवा, कर्नाटक, केरळ

(2) महाराष्ट्र, तामिळनाडू, गोवा, केरळ

(3) महाराष्ट्र, गुजरात, कर्नाटक, केरळ

(4) महाराष्ट्र, कर्नाटक, तामिळनाडू, केरळ

Which states have colloborated to develop Konkan Railway Project ?

(1) Maharashtra, Goa, Karnataka, Kerala

(2) Maharashtra, Tamilnadu, Goa, Kerala

(3) Maharashtra, Gujrat, Karnataka, Kerala

(4) Maharashtra, Karnataka, Tamilnadu, Kerala

---

106. भारतातील दुसऱ्या क्रमांकाची वेगवान रेल्वे गाडी कोणती आहे ?

(1) भोपाळ शताब्दी (2) मुंबई - दिल्ली (राजधानी एक्सप्रेस)

(3) दुरांतो (4) डेक्कन क्वीन

Which is the second fastest train in India ?

(1) Bhopal Shatabdi (2) Mumbai - Delhi (Rajdhani Express)

(3) Duranto (4) Deccan Queen

---

107. भारताच्या राष्ट्रपतींकडून राज्यसभेवर किती सदस्यांची नियुक्ती केली जाऊ शकते ?

(1) 02 (2) 10 (3) 12 (4) 08

How many members can the President of India nominate to the Rajyasabha ?

(1) 02 (2) 10 (3) 12 (4) 08

---

108. जिल्हा परीषदेच्या बैठका वर्षात किती होऊ शकतात ?

(a) हव्या तितक्या वेळा.

(b) वर्षातून जास्तीत जास्त चार वेळा.

(c) दोन बैठकीतील अंतर 3 महिन्यांपेक्षा अधिक नको.

(d) दोन बैठकीतील अंतर 4 महिन्यांपेक्षा अधिक नको.

(1) (a) व (b) (2) (b) व (c) (3) (b) व (d) (4) (a) व (c)

How many meetings can there be of Zilla Parishad in a year ?

(a) As often as necessary.

(b) At the most 4 times a year.

(c) A period of 3 months shall not lapse between two meetings.

(d) A period of 4 months shall not lapse between two meetings.

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (b) and (d) (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

109. राज्यपालांचा कार्यकाळ किती असतो ?
   (a) 5 वर्षे
   (b) राष्ट्रपतींची मर्जी असेपर्यंत
   (c) राज्यपालांची इच्छा असेपर्यंत
   (d) मुख्यमंत्र्यांची इच्छा असेपर्यंत

   (1) (a) आणि (b) (2) (a) आणि (c) (3) (a) आणि (d) (4) (b) आणि (c)

   What is tenure of the Governor ?
   (a) 5 Years
   (b) during the pleasure of the President.
   (c) as per the desire of the Governor.
   (d) as per the desire of Chief Minister.

   (1) (a) and (b) (2) (a) and (c) (3) (a) and (d) (4) (b) and (c)

---

110. भारतीय संविधानात 10 मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश केव्हा करण्यात आला ?
   (1) 1969 (2) 1951 (3) 1975 (4) 1976

   When were the Ten Fundamental duties added to the Indian Constitution ?
   (1) 1969 (2) 1951 (3) 1975 (4) 1976

---

111. कोणता दिवस जगात 'मानवी हक्क दिन' म्हणून साजरा केला जातो ?
   (1) 2 आक्टोबर (2) 15 ऑगस्ट
   (3) 15 मार्च (4) 10 डिसेंबर

   Which day is celebrated as a 'Human Rights Day' in the world ?
   (1) 2nd October (2) 15th August
   (3) 15th March (4) 10th December

---

112. स्थानिक कारभारात लोकांचा सहभाग वाढावा म्हणून कोणत्या समितीची निर्मिती केली जाते ?
   (1) स्थायी समितीची (2) प्रभाग समितीची
   (3) विषय समितीची (4) नियोजन समितीची

   In order to enhance people's participation in local governance which committee is formed ?
   (1) Standing Committee (2) Ward Committee
   (3) Subject Committee (4) Planning Committee

---

113. संसदेने नागरिकत्वाचा कायदा केंव्हा संमत केला ?
(1) 1950 (2) 1952 (3) 1955 (4) 1958

When did the Parliament pass the Indian Citizenship Act ?
(1) 1950 (2) 1952 (3) 1955 (4) 1958

---

114. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियमाबाबत काय **खरे नाही** ?
(a) या अधिनियमाला महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम 1961 म्हणतात.
(b) तो संपूर्ण महाराष्ट्राला लागू आहे.
(c) तो ग्रेटर मुंबईला लागू नाही.

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) वरील पैकी कोणतेही नाही

What is **not true** of the Maharashtra Zilha Parishads and Panchayat Samitis Act ?
(a) This Act is called Maharashtra Zilha Parishads and Panchayat Samitis Act 1961.
(b) It is applicable to the entire state of Maharashtra.
(c) It is not applicable to Greater Bombay.

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) None of the above

---

115. कोणत्या घटनादुरुस्तीद्वारे पंचायतींना घटनात्मक दर्जा देण्यात आला ?
(1) 72 वी (2) 73 वी (3) 74 वी (4) 75 वी

Which amendment gave Panchayat, a Constitutional Status ?
(1) the 72nd (2) the 73rd (3) the 74th (4) the 75th

---

116. भारतीय संविधानाच्या कोणत्या भागात पंचायतराज संस्थांचे 'स्वयंशासनाच्या संस्था' असे वर्णन आहे ?
(1) 73 वी घटनादुरुस्ती (2) मूलभूत हक्क
(3) उद्देशपत्रिका (4) राज्यनितीची मार्गदर्शक तत्वे

Which part of the Indian Constitution describes Panchayat Raj as "Institutions of Self Government" ?
(1) 73rd Amendment (2) Fundamental Rights
(3) Preamble (4) Directive Principles of the state policy.

---

117. सध्या भारतीय संघराज्यात किती घटकराज्ये व केन्द्रशासित प्रदेश आहेत ?
(1) 28 व 7 (2) 26 व 9 (3) 27 व 8 (4) 29 व 6

At present how many states and Union Territories are there in the Indian Union ?
(1) 28 & 7 (2) 26 & 9 (3) 27 & 8 (4) 29 & 6

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

118. भारतीय संविधानाच्या उद्देशिकेत शेवटी समाविष्ट केलेले शब्द कोणते ?

(a) समाजवादी (b) धर्मनिरपेक्ष (c) सार्वभौम (d) लोकशाही
(e) गणराज्य (f) न्याय (g) स्वातंत्र्य (h) समानता
(i) बंधुता (j) एकात्मता

(1) (a), (b), (j) (2) (c), (d), (f) (3) (e), (g), (h) (4) (a), (d), (i)

Which words were added to the Preamble to the Constitution of India last ?

(a) Socialist (b) Secular (c) Sovereign (d) Democratic
(e) Republic (f) Justice (g) Liberty (h) Equality
(i) Fraternity (j) Integrity

(1) (a), (b), (j) (2) (c), (d), (f) (3) (e), (g), (h) (4) (a), (d), (i)

---

119. उच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची नियुक्ती कोण करतात ?

(1) पंतप्रधान (2) राज्यपाल (3) राष्ट्रपती (4) मुख्य न्यायमूर्ती

Who appoints the High Court Judges ?

(1) Prime Minister (2) Governor (3) President (4) Chief Justice

---

120. राज्याचे राज्यपाल __________ असतात.

(1) राज्य विधानमंडळांकडून निर्वाचीत (2) पंतप्रधानांकडून नामनिर्देशित
(3) राष्ट्रपतींकडून नियुक्त (4) यापैकी कोणतेही नाही

The Governor of State is __________.

(1) elected by the state legislature. (2) nominated by the Prime Minister
(3) appointed by the President (4) none of the these

---

121. पुढीलपैकी कोण जिल्हा परिषदेचा कौन्सिलर बनू शकतो ?

(a) एखाद्या व्यक्तीस न्यायालयाने मनस्थिती ढासळलेली म्हणून घोषित केले असल्यास ती व्यक्ती.
(b) बहिरी-मुकी व्यक्ती

(1) (a) बनू शकते (b) नाही (2) (b) बनू शकते (a) नाही
(3) दोन्ही बनू शकत नाहीत (4) दोन्ही बनू शकतात

Who from the following can become a Councillor of Zilha Parishad ?

(a) A person of unsound mind so declared by a competent court.
(b) A person who is deaf-mute.

(1) (a) can become (b) cannot (2) (b) can become (a) cannot
(3) Neither can become (4) Both can become

---

122. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या भागात मार्गदर्शक तत्त्वांचा समावेश करण्यात आला आहे ?

(1) तिसऱ्या भागात (2) पहिल्या भागात (3) चौथ्या भागात (4) दुसऱ्या भागात

In which part are the Directive Principles of state included in the Indian Constitution ?

(1) Third Part (2) First Part (3) Fourth Part (4) Second Part

---

123. खालीलपैकी कोणत्या निवडणूकांचे संचालन भारताच्या निवडणूक आयोगाकडून केले जात **नाही** ?

(1) लोकसभा निवडणूका (2) राज्यसभा निवडणूका

(3) स्थानिक स्व-शासन निवडणूका (4) राष्ट्रपती निवडणूक

Which of the following elections is **not** conducted by the Election Commission of India ?

(1) Loksabha Elections (2) Rajyasabha Elections

(3) Local Self Government Elections (4) Presidents Elections

---

124. घटकराज्यातील 'महाअधिवक्ता' यांची नेमणूक कोण करतात ?

(1) मुख्यमंत्री (2) राष्ट्रपती (3) राज्यपाल (4) पंतप्रधान

Who appoints the advocate General of the State ?

(1) Chief Minister (2) President (3) Governor (4) Prime Minister

---

125. गावातुन गोळा केलेल्या जमीन महसुलातील किती वाटा ग्रामपंचायतीला मिळतो ?

(1) 70% (2) 20% (3) 30% (4) 50%

How much share does Gram Panchayat get of the land revenue collected from the village ?

(1) 70% (2) 20% (3) 30% (4) 50%

---

126. दिल्ली-मुंबई इंडस्ट्रियल कॉरिडॉर प्रोजेक्ट किती राज्यांशी संबंधित आहे ?

(1) पाच (2) सहा (3) सात (4) आठ

How many states are involved in the Delhi-Mumbai Industrial Corridor Project ?

(1) 5 (2) 6 (3) 7 (4) 8

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

127. 31 मे 2012 रोजी विरोधी पक्षांनी भारत बंद मुख्यत्वे का पुकारला होता ?

(1) उच्चपदस्थांच्या भ्रष्टाचारामुळे (2) पेट्रोलच्या भाववाढीमुळे
(3) पोलिसांच्या अरेरावीमुळे (4) विविध घोटाळ्यांमुळे

Basically for what was the nation wide strike organised by the Opposition Parties on 31st May 2012 ?

(1) Corruption in high places (2) Hike in Petrol prices
(3) Police high handedness (4) Various scams.

---

128. आई.पी.एल. 2012 मध्ये 'प्ले ऑफ' चा अर्थ काय होता ?

(1) ज्या टीम खेळल्या नाहीत त्या.
(2) ज्या टीम मैदानाबाहेर खेळल्या त्या.
(3) ज्या टीम हारल्या त्या.
(4) ज्या टीम अखेरच्या 4 राहिल्या त्या.

What is the meaning of the term 'Play Off ' in IPL 2012 ?

(1) The teams that did not play.
(2) The teams that played outside the cricket ground.
(3) The teams that lost.
(4) The teams that reached the last four.

---

129. 2015 मध्ये होणाऱ्या एक दिवसीय विश्वचषक क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजक __________ व __________ ही राष्ट्रे आहेत.

(1) इंग्लंड - आर्यलंड (2) केनिया - दक्षिण अफ्रिका
(3) ऑस्ट्रेलिया - न्यूझिलंड (4) श्रीलंका - बांग्लादेश

The One Day International World Cup Cricket to be held in 2015 will be jointly hosted by __________ and __________.

(1) England - Ireland (2) Kenya - South Africa
(3) Australia - New Zealand (4) Sri Lanka - Bangladesh

---

130. तेंडुलकर समितीच्या अहवालानुसार भारतातील किती टक्के लोक दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगतात ?

(1) 37 (2) 27 (3) 17 (4) 47

How much percentage of people in India live below the poverty line as per the Tendulkar Committee Report ?

(1) 37 (2) 27 (3) 17 (4) 47

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

131. भारत सरकारने आपल्या मल्टी ब्रँड रिटेल धोरणानुसार किती टक्के परकीय भांडवलास अनुमती दिली आहे ?

(1) 25 टक्के (2) 51 टक्के (3) 41 टक्के (4) 100 टक्के

Government of India has given consent for __________ of foreign capital as per its multi brand retail policy.

(1) 25 percent (2) 51 percent (3) 41 percent (4) 100 percent

---

132. भारतीय क्रिकेट नियामक मंडळाचे अध्यक्ष कोण आहेत ?

(1) शशांक मनोहर (2) चिरायू अमीन

(3) संजय जगदाळे (4) एन्. श्रीनिवासन्

Who is the President of Board of Control for Cricket in India (BCCI) ?

(1) Shashank Manohar (2) Chirayu Amin

(3) Sanjay Jagdale (4) N. Shrinivasan

---

133. द्रोणाचार्य पुरस्कार कोणत्या क्षेत्रातील सर्वोत्कृष्ट कार्यासाठी दिला जातो ?

(1) शिक्षण (2) समाजसेवा

(3) क्रिडा-प्रशिक्षण (4) पत्रकारिता

For excellence in which field the Dronacharya Award is given ?

(1) Education (2) Social Service

(3) Coaching in sports (4) Journalism

---

134. 2011 ची कॉमनवेल्थ स्पर्धा कोणत्या शहरात आयोजित करण्यात आली होती ?

(1) लंडन (2) काठमांडू (3) बिजिंग (4) दिल्ली

Where was the Common Wealth Games competition held in 2011 ?

(1) London (2) Kathmandu (3) Beijing (4) Delhi

---

135. टीम अण्णांनी मा. पंतप्रधानांवर कशा संबंधात आरोप केले ?

(1) कोळसा खंड देण्याबाबत (2) निवासी प्लॉट देण्याबाबत

(3) लोह खंड देण्याबाबत (4) सिमेंट खंड देण्याबाबत

What charges have Team Anna levelled against Hon. Prime Minister ?

(1) Allotment of coal blocks (2) Allotment of residential plots

(3) Allotment of iron blocks (4) Allotment of cement blocks

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

136. 26 वा इंदिरा गांधी राष्ट्रीय एकात्मता पुरस्कार कोणाला प्रदान करण्यात आला ?

(1) अण्णा हजारे (2) मेधा पाटकर
(3) मोहन धारिया (4) प्रशांत भूषण

Who has been awarded the 26th Indira Gandhi Award for National Integration ?

(1) Anna Hajare (2) Medha Patkar
(3) Mohan Dharia (4) Prashant Bhushan

---

137. सन 2012 च्या प्रजासत्ताक दिनानिमित्त कोणाला पद्म विभूषण पुरस्काराने गौरविण्यात आले ?

(1) श्री. धर्मेंद्रसिंग देओल (2) डॉ. कांतीलाल हस्तीमल संचेती
(3) श्रीमती शबाना आझमी (4) श्री. जतीन दास

On the occasion of the Republic day 2012, who was felicitated with the Padma Vibhushan award ?

(1) Shri Dharmendra Singh Deol (2) Dr. Kantilal Hastmal Sancheti
(3) Smt. Shabana Azmi (4) Shri. Jatin Das

---

138. माजी लष्कर प्रमुख जनरल व्ही. के. सिंग कोणत्या बाबींमुळे बातम्यात होते ?

(a) त्यांच्या जन्म तारखेतील बदलामुळे
(b) आदर्श प्रकरणामुळे
(c) शासनास लिहिलेले एक गोपनीय पत्र फुटल्यामुळे
(d) मिलिटरी क्षेत्र खाजगी कंपनीस दिल्यामुळे.

(1) (a), (b) (2) (c), (d) (3) (a), (c) (4) (b), (d)

What for was the former military chief Gen. V. K. Singh in the news ?

(a) Change of his date of birth
(b) Adarsh Case
(c) One confidential letter addressed to the government was leaked
(d) For granting military area to a private company.

(1) (a), (b) (2) (c), (d) (3) (a), (c) (4) (b), (d)

---

139. कोणत्या मराठी चित्रपटाला मार्च 2012 मध्ये सर्वोत्कृष्ट चित्रपटासाठीचा राष्ट्रीय पुरस्कार जाहीर झाला ?

(1) हरिश्चंद्राची फॅक्टरी (2) डोम्बिवली फास्ट
(3) देऊळ (4) जोगवा

To which Marathi film National Award for the best film was announced in March 2012 ?

(1) Harishchandrachi Factory (2) Dombiwali Fast
(3) Deul (4) Jogwa

---

140. विश्वनाथन आनंद बाबत काय **खरे** आहे ?

(a) त्याला 64 घरांचा सम्राट म्हणतात.

(b) त्याने बुद्धीबळ विश्वविजेतेपद 5 वेळा जिंकले

(c) सन 2012 मध्ये ही स्पर्धा मॉस्को येथे झाली

(d) सन 2012 च्या विश्वविजेतेपदाच्या स्पर्धेत त्याने इस्त्रायलच्या बोरिस गेलफंडला हरविले.

(1) (a), (b) (2) (c), (d)

(3) (b), (c) (4) सर्व विधाने बरोबर आहेत

What is **true** of Vishwanathan Anand ?

(a) He is regarded as emperor of 64 squares

(b) He has won world chess championship 5 times

(c) In 2012 this Championship was held in Moscow.

(d) In 2012 Championship, he defeated Izraels Boris Gale Fund.

(1) (a), (b) (2) (c), (d)

(3) (b), (c) (4) All the statements are correct

---

141. खालीलपैकी कोणते राष्ट्र BRICS चे सदस्य **नाही** ?

(1) ब्रिटन (2) रशिया (3) भारत (4) दक्षिण आफ्रीका

Which of the following countries is **not** a member of the BRICS ?

(1) Britain (2) Russia (3) India (4) South Africa

---

142. इन्स्पायर अवॉर्ड - योजना 2011 ही कोणत्या उद्देशाने कार्यान्वित करण्यात आली आहे ?

(1) राष्ट्राच्या संरक्षण क्षेत्रात महत्वपूर्ण कार्याकरिता.

(2) सामाजिक क्षेत्रात महत्वपूर्ण कार्याकरिता.

(3) शालेय स्तरावरील प्रतिभावान विद्यार्थ्यांना विज्ञान विषयाच्या अध्ययनाकडे आकर्षित करण्याकरिता.

(4) क्रिडा क्षेत्रात महत्वपूर्ण कार्याकरिता.

The Inspire Award Scheme 2011 has been instituted for promotion of :

(1) exemplary work in the field of national defence.

(2) major works in the field of social life.

(3) attracting meritorious students at school level towards the study of science.

(4) excellent work in the field of sports and games.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

143. स्थानिक स्वशासन हा विषय कोणत्या सूचीत समाविष्ट आहे ?

(1) केन्द्र सूची (2) राज्य सूची
(3) समवर्ती सूची (4) पंचायत राज सूची

In which list is the subject 'Local Self Government' included ?

(1) Union List (2) State List
(3) Concurrent List (4) Panchayat Raj List

---

144. बँकेत धनादेशाचे वाचन करण्यासाठी कशाचा वापर केला जातो ?

(1) ओ सी आर (2) एम आय सी आर (3) ओ एम आर (4) एन एम आर

What is used to read a cheque in a bank ?

(1) OCR (2) MICR (3) OMR (4) NMR

---

145. महाराष्ट्रातील आदर्श घोटाळ्याशी खालीलपैकी कोणाचा संबंध **नाही** ?

(1) आर. सी. ठाकूर (2) पी. व्ही. देशमुख
(3) गिडवाणी (4) कृपाशंकर सिंह

Who among the following is **not** named in the Adarsh Scam of Maharashtra ?

(1) R. C. Thakur (2) P. V. Deshmukh
(3) Gidwani (4) Krupashankar Sinh

---

146. 2011 मध्ये कोणाची युनिसेफचे राष्ट्रीय ॲम्बेसिडर म्हणून निवड झाली आहे ?

(1) अमिताभ बच्चन (2) अमिर खान
(3) सैफ अलि खान (4) प्रियंका चोपडा

Who has been appointed as the National Ambassador of the UNICEF in 2011 ?

(1) Amitabh Bachchan (2) Amir Khan
(3) Saif Ali Khan (4) Priyanka Chopda

---

147. ऑलम्पिकमध्ये व्यक्तिगत सुवर्ण पदक प्राप्त करणारा एकमेव भारतीय खेळाडू कोण ?

(1) सानिया मिर्झा (2) अभिनव बिंद्रा
(3) रंजन सोंधी (4) विकास कृष्णन

Who is only Indian sportsperson to have won the individual gold medal in the Olympic games ?

(1) Sanya Mirza (2) Abhinav Bindra
(3) Ranjan Sondhi (4) Vikas Krishnan

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

148. जैतापूर अणुऊर्जा प्रकल्प उभारणीत कोणत्या देशाचे सहकार्य आहे ?

(1) अमेरिका (2) फ्रान्स (3) कॅनडा (4) रशिया

With the cooperation of which country the Jaitapur Atomic Energy Plant is being erected ?

(1) America (2) France (3) Canada (4) Russia

---

149. इंदु मिलची (मुंबई) जागा कोणाच्या स्मारकासाठी द्यावी अशी जोरदार मागणी करण्यात आली ?

(1) महात्मा गांधी (2) यशवंतराव चव्हाण

(3) डॉ. बी. आर. आंबेडकर (4) राजीव गांधी

For whose memorial the land of Indu Mill (Mumbai) has been strongly demanded ?

(1) Mahatma Gandhi (2) Yeshavantrao Chavan

(3) Dr. B. R. Ambedkar (4) Rajiv Gandhi

---

150. खालीलपैकी अणु ऊर्जा आयोगाशी कोण संबंधित आहे ?

(1) डॉ. वसंत गोवारीकर (2) विजय भटकर

(3) डॉ. रघुनाथ माशेलकर (4) डॉ. अनिल काकोडकर

Who among the following is associated with the Atomic Energy Commission ?

(1) Dr. Vasant Govarikar (2) Vijay Bhatkar

(3) Dr. Raghunath Mashelkar (4) Dr. Anil Kakodkar

- o 0 o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. "अंगावर काटा उभा रहाणे" या वाक्प्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे (2) रोमांचित होणे

(3) अतिशय भिती वाटणे (4) बहरुन येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) अतिशय भिती वाटणे" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरु नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK